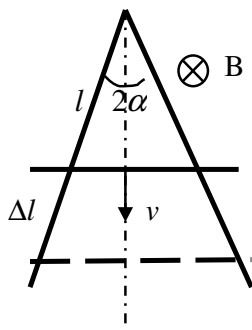

PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
DRUŠTVO MATEMATIČARA I FIZIČARA CRNE GORE

OLIMPIJADA ZNANJA 2014

takmičenje iz FIZIKE
za III razred srednje škole

1. Za vreme Δt klizač se pomeri za $v\Delta t$ (vidi sliku), čime se površina konture poveća za površinu trapeza $\Delta S = \frac{2(l + \Delta l) \sin \alpha + 2l \sin \alpha}{2} \cdot v\Delta t$.

Indukovana elektromotorna sila $\mathcal{E} = -\frac{\Delta\Phi}{\Delta t} = -B \frac{\Delta S}{\Delta t} = -Bv \sin \alpha (2l + \Delta l)$,

a jačina struje $i = \mathcal{E}/R = \frac{Bv \sin \alpha (2l + \Delta l)}{R_1 [2(l + \Delta l)(1 + \sin \alpha)]}$. Za malo Δl dobijamo:

$$i = \frac{Bv \sin \alpha}{R_1 (1 + \sin \alpha)} = \text{const.}$$

Smer struje je suprotan kretanju kazaljke na satu.

2. Ukupna (ekvivalentna) optička moć sistema ogledalo-sočivo $\omega_e = \omega_0 + 2\omega_s$, gde se optička moć sočiva uzima dva puta zbog dvostrukog prolaženja zraka kroz sočivo. Polazeći od osnovne jednačine geometrijske optike

$$\frac{1}{p} + \frac{1}{l} = \frac{1}{f_e} \equiv \omega_e \quad \text{i} \quad \text{uzimajući u obzir uslove u zadatku}$$

$$p = l = 20\text{cm}; R = 1\text{m}; \omega_0 = \frac{2}{R}, \text{ zamenjujući u gornju jednačinu dobijamo}$$

žižnu daljinu sočiva

$$f_s \equiv \frac{1}{\omega_s} = 25\text{cm}.$$

3. Brzinu V , koju dobija telo zajedno sa metkom, posle zaustavljanja metka, se dobija iz zakona o održanju impulsa:

$$mv = (m + M)V,$$

a iz zakona održanju energije (celokupna kinetička energija sistema tela se pretvara u potencijalnu energiju opruge u položaju maksimalnog odstupanja od ravnotežnog položaja)

$$\frac{1}{2}(m + M)V^2 = \frac{1}{2}kA^2$$

Uzimajući u obzir da je period oscilovanja dat izrazom $T = 2\pi\sqrt{\frac{(m + M)}{k}}$, i

zamenjujući k iz gornje jednačine $k = \frac{(m + M)V^2}{A^2} = \frac{m^2v^2}{(m + M)A^2}$,

dobijamo konačno:

$$T = \frac{2\pi A(m + M)}{mv} = 1.26s.$$

4. Neka na ploču kondenzatora pređe naelektrisanje q . Tada će na loptici ostati $Q - q$ naelektrisanje. Na drugoj ploči kondenzatora će biti $-q$, pa će, iz zakona održanja naelektrisanja, na drugoj loptici radijusa R biti naelektrisanje $+q$.

Koristeći uslov da je razlika potencijala na pločama kondenzatora jednak razlici potencijala na površini loptica imamo

$$\frac{q}{C} = \frac{Q - q}{4\pi\epsilon_0 r} - \frac{q}{4\pi\epsilon_0 R}, \text{ i rešavajući po } q \text{ dobijamo:}$$

$$q = Q[1 + r(\frac{1}{R} + \frac{4\pi\epsilon_0}{C})]^{-1}.$$